

GREEN DEAL BIOBASED (VER)BOUWEN IN TWENTE

PARTNERS

Wij, ondergetekenden,

Agrariërs en loonwerkers, verwerkers, bouw- en isolatiebedrijven, handelsbedrijven, woningcorporaties, overheden, terreinbeherende organisaties, kenniscentra, initiatiefnemers (Building Balance, Rabobank Twente & Achterhoek, waterschap Vechtstromen, De Land Bouwers, Tauw Foundation en Stichting Pioneering) en ketenregisseurs,

WILLEN BIJDAGEN AAN

een duurzame en toekomstbestendige **landbouwsector**. Wij willen de mogelijkheden verkennen om biobased bouwmaterialen te verbouwen op Twentse grond waarbij uitgangspunt is dat de boeren een nieuw en duurzaam verdienmodel kunnen onderzoeken,

en

het verminderen van de CO₂-uitstoot en aan een duurzame en toekomstbestendige **bouwsector**. Wij willen daarom de mogelijkheden verkennen van schaalbaar biobased bouwen met lokale natuurlijke materialen,

en

het verwezenlijken van de **woningbouwopgave** waarbij mensen kunnen wonen in goed geïsoleerde, duurzame woningen met een fijn leefklimaat en een aantrekkelijke uitstraling.

De Partners willen zich verbinden aan de ambities en intenties in deze verklaring, vanuit de eigen verantwoordelijkheid, toekomstvisie, expertise en ketenbetrokkenheid.

DOELSTELLINGEN

1. Ambitie 2030

De Partners hebben de intentie om uiterlijk in 2030 in Twente toe te werken naar:

- teelt van 1000 ha biobased landbouwgewas (0,5% van areaal Twente)
- die jaarlijks 10.000 ton biobased materiaal oplevert en
- 15.000 ton CO₂ equivalenten bespaart dan wel vastlegt, waarmee jaarlijks
- 2.000 bestaande woningen kunnen worden voorzien van biobased materiaal (50% van de bestaande corporatiewoningen) én
- 1.000 nieuwbouwwoningen kunnen worden voorzien van biobased materiaal (circa 50% van de te bouwen woningen).
- Tenminste 60 personen zullen hierdoor extra werkzaam kunnen zijn in een biobased productieketen en
- 100 of meer boerenbedrijven met biobased landbouwgrond kunnen een plus op hun verdienmodel realiseren en samen bijdragen aan een

- aantrekkelijk landschap, met meer biodiversiteit, minder stikstofuitstoot, betere bodem- en waterkwaliteit terwijl dit ook een
- fijn en gezond binnenklimaat oplevert in de biobased woningen zelf waarbij we samen
- een gezonde markt bouwen met nieuwe spelers die biobased materiaal uit Twente en omstreken verwerken tot isolatie- of ander bouw materiaal.

Het zal een leerproces zijn, waarbij gedurende de komende jaren het inzicht zal groeien of de ambities waargemaakt kunnen worden. Ieder jaar wordt de haalbaarheid van het doel gemeten.

Wij willen de komende vijf jaar gezamenlijk onderzoek doen naar de mogelijkheden van biobased (ver)bouwen in Twente. Wij willen onderzoeken welke natuurlijke materialen geschikt zijn voor de bouw en renovatie van huizen en gebouwen en welke grondstoffen en bouwtechnieken hiervoor gebruikt kunnen worden. Daarnaast willen wij onderzoeken hoe wij de productieketen van deze materialen efficiënt kunnen opstarten, versterken en verduurzamen. Overheden en woningcorporaties brengen voldoende locaties en ontwikkelposities in voor biobased bouwen: projecten die al in voorbereiding zijn of nieuw te ontwikkelen projecten.

De ketenregisseurs hebben als taak te zorgen dat belemmeringen (bijvoorbeeld financieel, juridisch, regelgeving, organisatorisch of praktisch) worden besproken en zo mogelijk weggenomen om te zorgen dat mogelijke nieuwe partners zich aansluiten. De werkgroep deelt kennis en leert van vergelijkbare initiatieven in Nederland en werkt samen met Building Balance.

2. Experimenteren in 2023/2024

Partners spreken de intentie uit om 2023/2024 te gebruiken als een proefperiode voor biobased bouwen in Twente. Hierbij willen wij een of meer gebouwen bouwen of renoveren met behulp van natuurlijke materialen zoals vezelhennep, stro en andere biobased bouwmaterialen. Dit project helpt ons om de mogelijkheden en uitdagingen van biobased bouwen te begrijpen en stelt ons in staat om te leren van onze ervaringen.

Partners zetten zich in om vanaf 2023 jaarlijks minimaal één proefproject in Twente biobased materiaal in een uitdraag, voorbereiding of uitvoering te nemen.

Partners zetten zich in om het volgende te realiseren:

In 2024: 50 ha te verwerken in 100 woningen

In 2025: 200 ha te verwerken in 400 woningen

In 2028: 500 ha te verwerken in 1000 woningen

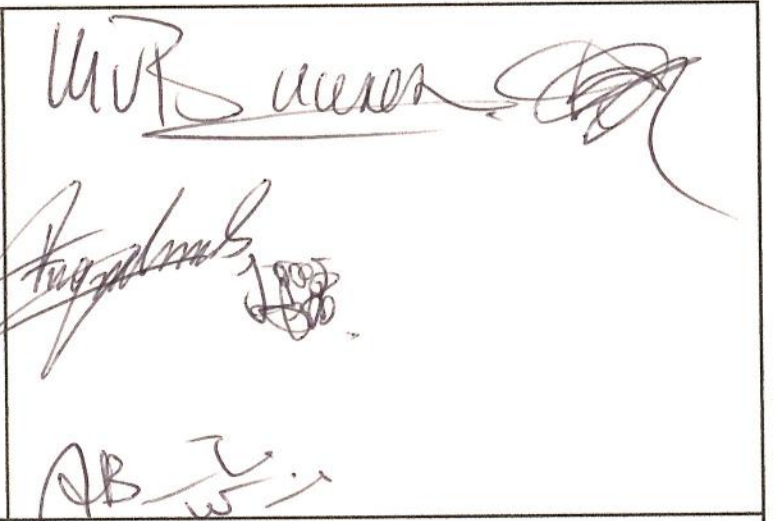

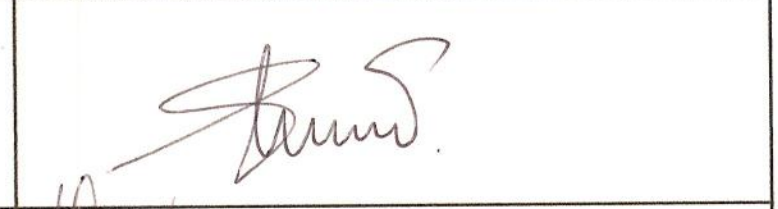

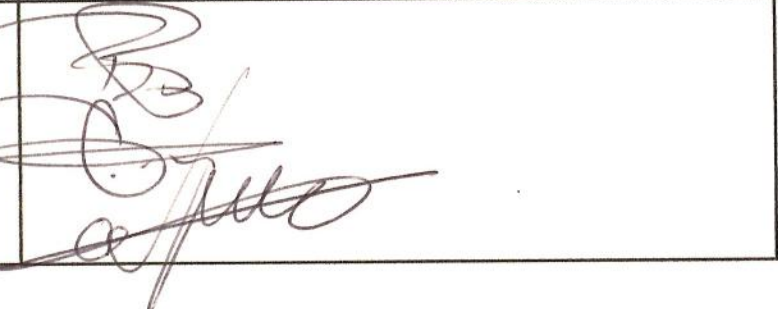
TOT SLOT

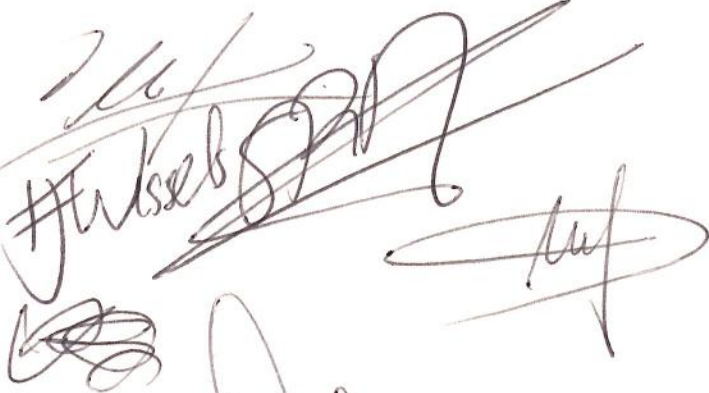
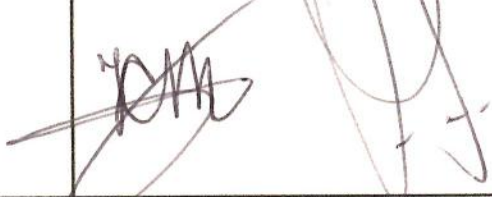
Wij geloven dat biobased bouwen een belangrijke bijdrage kan leveren aan de verduurzaming van de landbouw- en bouwsector en aan de transitie naar een circulaire economie. We zien het als onze verantwoordelijkheid om deze ontwikkeling in Twente te stimuleren en te ondersteunen. We kijken uit naar een vruchtbare samenwerking in de komende jaren.

Partijen die deze verklaring niet op 25 september 2023 willen ondertekenen, kunnen zich later alsnog aansluiten. Het uitgangspunt blijft om een zo groot mogelijk draagvlak te bereiken van publieke partijen, private partijen en kennisinstellingen, die aan onze ambitie een bijdrage willen leveren.

Jaarlijks wordt deze intentie geëvalueerd en zonodig aangevuld en aangepast.

Ondertekend op 25 september 2023 door:

AGRARIËRS & LOONWERKERS Erve 't Derkink De Zenderense Es Maatschap te Riet BambooLogic Lansink Akkerbouw Stichting Gezondheid Dichtbij	
VERWERKERS Silphie – Agrarinnovatie Nederland Innodeen BEON BTG HempFlax GreenInclusive	
BOUWMATERIALEN HANDELSBEDRIJVEN Witzand Bouwmaterialen	
ISOLATIEBEDRIJVEN Takkenkamp Groep	
BOUWBEDRIJVEN Dura Vermeer Bouw Hengelo BV Bouw•Novum BV ADS Groep bv	

Hemink Groep Ter Steege Bouw Vastgoed elk@ groep De Groot Vroomshoop	
OVERHEDEN Gemeente Enschede Stawel	
TERREINBEHERENDE ORGANISATIES Landschap Overijssel	
INITIATIEFNEMERS Building Balance Rabobank Twente & Achterhoek Waterschap Vechtstromen De Land Bouwers Stichting Pioneering Tauw Foundation	
KETENREGISSEURS TWENTSE BOUWBOEREN Janneke Paalhaar Eric Versteeg	

BIJLAGEN

Bijlage 1: intentieverklaring van iedere partner (externe bijlage)